

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ

Ταχ. Δ/ση: ΤΘ. 3373 ΤΚ 10210 ΑΘΗΝΑ.

Δ/ση Γραφείου: Άριστείδου 6, 3^{ος} όροφος γρ. 21, ΤΚ 10559

τηλ.+fax : α) 2130058012, β) 2106812052. E-mail: etephil@gmail.com

Άθηναι 4 – 7 – 2016

ΠΡΟΣ

Τόν Υπουργόν Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
κ. Νίκο Φίλη

Κοινοποίηση

1. Αναπληρώτρια Υπουργόν Παιδείας
κ. Αθανασίαν Αναγνωστοπούλου
2. Υφυπουργόν Παιδείας
κ. Θεοδόση Πελεγρίνη

Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ,

Η Έταιρεία Ελλήνων Φιλολόγων (Ε.Ε.Φ) εκφράζει την έντονότατη διαμαρτυρία της για την διαφαινομένη υποβάθμιση της διδασκαλίας της Αρχαίας Έλληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο.

Η Έταιρεία Ελλήνων Φιλολόγων, τὸ ἀρχαιότερο καὶ μὲ σταθερὴ προσφορὰ στὴν Ἑλληνικὴ Ἐκπαίδευση φιλολογικὸ Σωματεῖο στὴν χώρα μας, ἔχει, ὅπως καὶ ἄλλες συναφεῖς Ἐταιρεῖες καὶ οἱ Φιλοσοφικὲς Σχολὲς τῶν Πανεπιστημίων, κατ' ἐπανάληψιν ἀναδεικνύει τὴν ἀξία τῆς γνώσεως τῆς Αρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας καὶ τῶν διαχρονικῶν ἀξιῶν πού ἐμπεριέχονται στὰ κείμενα τῆς Αρχαίας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας.

Ἡ ἀνάγκη γιὰ τὴν ἀνάδειξη τῆς πνευματικῆς καὶ ἀνθρωποπλαστικῆς ἀξίας, πού προσφέρει ἡ διδασκαλία τῆς Αρχαίας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας καὶ ἀπὸ τὸ πρωτότυπο στὶς νεώτερες γενεὲς τῶν Ἑλλήνων, γίνεται ἐπιτακτικότερη σήμερα μετὰ τὶς ἀνέρειςτες - εὐτυχῶς περιορισμένες - ἐπιθέσεις πού ἔχουν δεχθῆ τὰ Αρχαῖα Ἑλληνικὰ ἀπὸ ὁμάδα Πανεπιστημιακῶν: α) ἀπὸ 56 Μέλη ΔΕΠ (μὴ κλασσικοὺς φιλολόγους), οἱ ὁποῖοι πρότειναν τὴν ὀλοσχερῆ κατάργηση τῆς διδασκαλίας τῶν Αρχαίων Ἑλληνικῶν ἀπὸ τὸ πρωτότυπο στὸ Γυμνάσιο καὶ β) ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Ἑθνικῆς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου γιὰ τὴν Παιδεία, Καθηγητῆ τῆς Νεότερης καὶ Σύγχρονης Ἱστορίας κ. Ἀντώνη Λιάκο. Ὁ κ. Λιάκος, σὲ πρόσφατο «ὀπόμνημά» του (« Ἐμεῖς καὶ τὰ Αρχαῖα », περ. ΧΡΟΝΟΣ ἀρ.38) προτείνει ὡς κατακλείδα « κατάργηση τῆς διδασκαλίας ἀρχαίου κειμένου στὸ Γυμνάσιο, προαιρετικὴ ἐνίσχυσή της στὸ Λύκειο - γιὰ τὰ παιδιὰ πού κατευθύνονται πρὸς τὶς ἀνθρωπιστικὲς ἐπιστῆμες. Εἰσαγωγή ἐνὸς πολὺμορφου μαθήματος κλασσικῶν σπουδῶν - διατομῆ ἱστορίας καὶ πολιτισμοῦ, γραμματολογίας καὶ τέχνης » .

Ὁ ἐν λόγῳ Καθηγητῆς σὲ ἀντικατάσταση τῶν Αρχαίων Ἑλληνικῶν, τὰ ὁποῖα κατ' αὐτὸν πρέπει νὰ διδάσκονται ὡς «ξένη γλῶσσα»(!) μόνον τὰ δύο χρόνια τοῦ Λυκείου καὶ ἀποκλειστικὰ στοὺς μαθητὲς πού κατευθύνονται στὶς ἀνθρωπιστικὲς ἐπιστῆμες, προτείνει τὴν εἰσαγωγὴ διατομῆς μαθημάτων γιὰ τὴν ἱστορία καὶ τὸν πολιτισμὸ μὲ νεφελῶδες περιεχόμενο. Ἄγνοεῖ ὅμως ὅτι μία ὀρθὴ διδακτικὴ προσέγγιση ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κειμένου ἀπὸ καλὰ προετοιμασμένους ἐκπαιδευτικοὺς ἀναδεικνύει τὶς κοινωνικὲς, πολιτικὲς, πολιτισμικὲς καὶ αἰσθητικὲς ἀξίες πού ἐμπεριέχονται στὸ ἴδιο τὸ διδασκόμενο κείμενο καὶ σὲ ἄλλες σχετικὲς πηγές, πού μπορεῖ ὁ διδάσκων νὰ ἀναφέρῃ, χωρὶς νὰ

χρειάζεται η αντικατάσταση του πρωτότυπου κειμένου από αμφιβόλου ποιότητας «διατομή μαθημάτων». Το μάθημα της Έλληνικής Ιστορίας, όπως και των Αρχαίων Ελληνικών, πρέπει να προσφέρεται αυτοτελώς με προσεγμένα και πρόσφορα για την ηλικία των μαθητών έγχειρίδια. Η βιωματική προσέγγιση του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού (επίσκεψη Μουσείων κ.τ.λ.) μπορεί να γίνεται επικουρικά, αλλά όχι ως αντικατάσταση του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών από το πρωτότυπο.

Οι χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση αρνητικές απόψεις των παραπάνω Εκπαιδευτικών για τα Αρχαία Ελληνικά έχουν διατυπωθεί ήδη από την δεκαετία του '70 στη χώρα μας, έχουν αποτύχει στην πράξη και αποδοκιμασθή από την συντριπτική πλειοψηφία της εκπαιδευτικής κοινότητας και της ελληνικής κοινωνίας. Ενδεικτικές, ανάμεσα σε άλλα, είναι οι περίπου σαράντα χιλιάδες υπογραφές που, σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την πρόταση των 56 για την κατάργηση της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στο Γυμνάσιο, έχουν συγκεντρωθεί - και ο αριθμός των συνεχώς αυξάνεται.

Η αξία της διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας για τους Νεοέλληνες έχει υπογραμμισθεί από την Ε.Ε.Φ. (και όχι μόνον) με τις έξι, συνοπτικά, πανθομολογούμενες διαπιστώσεις, οι οποίες ανατρέπουν τις ανιστόρητες και αβάσιμες απόψεις του περιορισμένου κύκλου των αρνητών της χρησιμότητας της διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας:

1) Η σημασία της γνώσεως της Αρχαίας για την Νέα Ελληνική είναι αναμφισβήτητη. Η Νέα Ελληνική αποτελεί την άμεση συνέχεια της Αρχαίας, με ουσιαστικές ομοιότητες στο τυπικό και την δομή, σε αντίθεση με την ιταλική και τις άλλες λατινογενείς γλώσσες, οι οποίες είναι σαφώς πιο απομακρυσμένες από την λατινική. Η Αρχαία Ελληνική συμβάλλει καθοριστικά στον εμπλουτισμό του λεξιλογίου, στην κατανόηση της ετυμολογίας της Νέας Ελληνικής, στην ενίσχυση της κριτικής σκέψεως και ως εκ τούτου στην σαφήνεια στον προφορικό και γραπτό λόγο. Οι ελλείψεις αυτές στην επικοινωνία των νεωτέρων γενεών των Ελλήνων παρατηρήθηκαν έντονα μετά την κατάργηση των Αρχαίων Ελληνικών από το πρωτότυπο στην δεκαετία του '70.

2) Πλήθος ελληνικών λέξεων έχουν επιβιώσει αυτούσιες (άπλες ή σύνθετες) στις σύγχρονες ευρωπαϊκές γλώσσες και στην επιστημονική όρολογία, καθιερώνοντας την Ελληνική με τον τρόπο αυτό ως οικουμενική γλώσσα. Λόγω της αξίας των Αρχαίων Ελληνικών διδάσκονται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες από το πρωτότυπο. Προσπάθειες καταργήσεως της διδασκαλίας των προκαλούν ισχυρές αντιδράσεις, όπως συνέβη στην Γαλλία, και απορρίπτονται από την κοινωνία. Πρόσφατο παράδειγμα η Δανία.

3) Δεν είναι δυνατή η γνώση της Αρχαίας Ελληνικής στο Λύκειο και μάλιστα σε δύο μόνον τάξεις ως ξένη γλώσσα. Όπως απέδειξε και η εμπειρία από την κατάργηση των Αρχαίων Ελληνικών από το πρωτότυπο το 1976 με τις αρνητικές της συνέπειες, η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας είναι αποδοτικότερη σε μαθητές νεωτέρας ηλικίας, ώστε να επιτυγχάνεται σε μεγαλύτερες τάξεις ή έμβάθυνση στις αξίες του κειμένου. Έξ' άλλου, κατάργηση της διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών στο Γυμνάσιο από το πρωτότυπο θα στερήσει τους μαθητές που δεν θα συνεχίσουν τις σπουδές των στο Γενικό Λύκειο της ευκαιρίας να διδαχθούν παλαιότερες μορφές της Γλώσσας μας και να κατανοήσουν την συνέχειά της.

Αν νομοθετηθεί κατάργηση της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας από την Γενική Παιδεία, οι μαθητές και αύριοι ενεργοί πολίτες θα στερηθούν από τα παραπάνω ευεργετήματα, πνευματικά, ήθικα και πολιτισμικά, που τους προσφέρει η γνώση των Αρχαίων Ελληνικών.

Κύριε Υπουργέ,

Με βάση τις δοκιμασμένες αυτές απόψεις ζητούμε, μαζί με πολλούς ακόμη Έλληνες πολίτες, να μην καταργηθεί αλλά ούτε και να περιορισθεί η διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών από το πρωτότυπο στο Γυμνάσιο, να μην καταργηθεί από την Γενική Παιδεία στο Λύκειο και βεβαίως να μην περιορισθεί ελιτίστικα στις κλασικές τάξεις. Προτείνουμε την ουσιαστικότερη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας ως μαθημάτων Γενικής Παιδείας στις ώρες που έως σήμερα διδάσκονται, αλλά με προσφορότερα και έλκυστικότερα για τους μαθητές έγχειρίδια, καθώς

καὶ μὲ συστηματικὴ ἐπιμόρφωση τῶν συναδέλφων-φιλολόγων, ἰδιαίτερα τῶν νεωτέρων. Τὰ μέτρα αὐτὰ φρονοῦμε ὅτι εἶναι τὰ ἀπαραίτητα γιὰ τὴν βελτίωση τῆς διδασκαλίας τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν.

Ὁ Πολιτισμὸς εἶναι ἡ μεγαλύτερη προβολὴ τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ Ἀνθρωπιστικὲς Ἐπιστῆμες, μὲ ἐπίκεντρο τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Λογοτεχνία στὴν διαχρονία τους, δίδουν τὸ στίγμα τοῦ πολιτισμοῦ μας στὸν σύγχρονο κόσμο.

Μετὰ τιμῆς
ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γεωργία Ξανθάκη-Καραμάνου

Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εὐάγγελος Μουτσόπουλος

Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γεώργιος Βασίλαρος

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ: Γεώργιος Μανουσόπουλος

ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ: Νάντια Παναγουλέα-Κυριαζοπούλου

ΤΑΜΙΑΣ: Κωνσταντῖνος Δάλκος

ΚΟΣΜΗΤΩΡ: Βασίλειος Κωνσταντινόπουλος

ΜΕΛΗ: Ἀντώνιος Βράκας, Ἰωάννης Νάστος, Σπυρίδων Παργινός, Χρῖστος Πολάτωφ,

Ἰωάννα Σπηλιοπούλου